

РЕШЕНИЕ

№ 158

гр. София, 11.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 11-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на деветнадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Бистра Николова

Членове: Тодор Тодоров
Милен Василев

при участието на секретаря Мария Г. Паскова
като разгледа докладваното от Милен Василев Въззивно търговско дело № 20231001001012 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК във вр. с чл. 613а, ал. 1 ТЗ.

Образувано е по въззивна жалба от 12.12.2023 г. на молителя „ИсаОдит“ ООД срещу решението от 21.11.2023 г. по т.д. № 1398/2023 г. на Софийския градски съд, VI-15 състав, с което е отхвърлена молбата за откриване на производство по несъстоятелност спрямо него.

В жалбата се твърди, че неправилно и необосновано СГС е приел, че делото е останало неизяснено по вина на молителя, като съдът не указал, че не се представяли доказателства или че същите са без подпис, с което нарушил задълженията си по чл. 10 ГПК. Твърди се, че молителят бил посочил и представител доказателства за наличието на множество непогасени задължения към кредитори, като размерът на активите му бил по-малък от размера на задълженията, а молителят бил неплатежоспособен от 30.06.2023 г.

Предвид изложеното жалбоподателят моли въззивния съд да отмени обжалваното решение и да уважи молбата за откриване на производство по несъстоятелност.

Софийският апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 от ГПК във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран от „ИсаОдит“ ООД с молба от 27.07.2023 г., уточнена с молба от 19.01.2024 г., с която на осн. чл. 625 ТЗ същият е поискал откриване на производство по несъстоятелност спрямо себе си. В молбата се твърди, че молителят имал

множество изискуеми и неизплатени задължения към кредитори /подробно индивидуализирани/ в общ размер на 1 103 635,72 лв. Активите му били недостатъчни за покриване на задълженията, като включвали движими вещи и вземания, като за последните е представен списък на длъжниците му. Твърди се, че дружеството било неплатежоспособно с начална дата 30.06.2023 г.

От вписванията в електронния Търговски регистър се установява, че молителят е бил първоначално регистриран с наименование „Евроодит Би Екс“ ООД с решение от 26.02.1999 г. по ф.д. № 2704/1999 г. на СГС. Впоследствие е пререгистриран по реда на ЗТР на 31.08.2008 г. с ЕИК – 121846175, а на 1.09.2011 г. наименованието му е променено на „Ер Ес Ем Би Екс“ ООД, на 2.07.2013 г. е променено на „РСМ Би Екс“ ООД, на 18.09.2015 г. е променено на „РСМ България“ ООД, а на 1.11.2016 г. е променено на настоящото. Дружеството е вписано с капитал от 5 000 лв., който след последно вписаните промени на 16.10.2018 г. е разпределен между съдружниците както следва според дяловото им участие: за В. Д. М. – 100 лв., за М. И. Т. – 400 лв., за В. Н. В. – 1 250 лв., за И. В. Д. – 3 100 лв. и за И. Ф. Ж. – 150 лв. От учредяването на дружеството и до момента негов управител е съдружникът И. Д., а предметът на дейност е: независим финансов одит на финансовите отчети на предприятия, както и комплексни финансово-счетоводни услуги и консултации, валутно-финансово и данъчно обслужване. На 16.10.2014 г. е вписано частично прехвърляне на търговското предприятие на дружеството, с тогавашно наименование „РСМ Би Екс“ ООД, на правопреемника „Ай Ди Ем Консулт“ ЕООД с ЕИК – 175328340, въз основа на договор от 7.10.2014 г. с нотариална заверка на подписите.

По партидата на дружеството в ТР са обявявани редовно ГФО за периода 2008 – 2021 г., а на 31.07.2023 г. е заявен за обявяване ГФО за 2022 г.

По делото са представени баланс и отчет за приходите и разходите за 2022 г. и към 30.06.2023 г., както и списък на кредиторите и длъжниците на молителя.

Според писмо с рег. № 433200-94546/24.08.2023 г. на СДВР – отдел „Пътна полиция“ дружеството – молител е притежавало МПС, с които се е разпоредило, като понастоящем не притежава такива.

Според писмо с вх. № 83337/18.09.2023 г. на БНБ в Регистъра на банковите сметки и сейфове са вписани две банкови разплащателни сметки в „Юробанк България“ АД с няколко наложени запора.

Според писмо с изх. № 3000/1058/12.10.2023 г. на „Юробанк България“ АД молителят е титуляр на една от посочените в писмото на БНБ сметки, по която салдото към 27.09.2023 г. е 0,00 лв. За другата сметка по писмото на БНБ е посочено, че е с друг номер, като е открита на 20.06.2008 г. и е действаща към 9.10.2023 г., но не е посочено нейното салдо.

Във връзка с установяване на финансовото състояние на молителя във въззивното производство е прието заключение от 6.02.2024 г. на съдебно-счетоводна експертиза, извършена от вещото лице С. Й.. Заключение е изготвено въз основа на данните по делото и счетоводството на молителя. **Общо осчетоводените от молителя задължения според**

ГФО са в следните обобщени размери:

	Краткосрочни задължения /с падеж до 1 г./ хил. лв.	Дългосрочни задължения /с падеж над 1 г./ хил. лв.	ОБЩО – хил. лв.
към 31.12.2018 г.	1 626	116	1 742
към 31.12.2019 г.	1 442	114	1 556
към 31.12.2020 г.	1 474	0	1 474
към 31.12.2021 г.	1 534	0	1 534
към 31.12.2022 г.	48	1 325	1 373
към 31.12.2023 г.	1 356	0	1 356

Вещото лице е изготвило подробна разбивка по пера на различните осчетоводени задължения към 31.12.2023 г по отделни кредитори и размери, както следва:

№	Кредитор	Основание	Падеж	Сума лв.
1.	Глобал Таке АД	Консултантски договор	м. 10.2016	15 240
2.	И Чи Енд Партнерс София ООД	Консултантски договор	м. 10.2017	4 000
3.	Унирей ЕООД	Договор за заем	м. 10.2017	20 087,72
4.	Фиск ООД	Счетоводни услуги	м. 09.2017	26 690
5.	Х. и Ко ЕАД	Договор за заем	План-текущо	30 768
6.	Р. Ц. Ц.	Договор за заем	План-текущо	894 758,37
7.	Национална агенция за приходите	Данъчни и осигурителни	Справка НАП	111 154,81
8.	И. Д.	Плащане към доставчици		20 354,21
	ОБЩО:			¹ 123 052,39

Установено е, че според справка от електронния портал на НАП, че срещу дружеството има образувано изп. дело № 170266246/2017 г. за публични задължения в общ размер на 111 154,81 лв. към 29.01.2024 г., от които 63 723,34 лв. – главница и 47 431,47 лв. – лихви. Последното плащане по това дело е от 7.06.2023 г. в размер на 1 000 лв.

Според ССЕ молителят **по счетоводни данни** притежава имущество на следната

балансова стойност:

хил. лв.

№	Раздели, пера и статии на баланса	31.12. 2018 г.	31.12. 2019 г.	31.12. 2020 г.	31.12. 2021 г.	31.12. 2022 г.	31.12. 2023 г.
A.	Дълготрайни активи	555	481	468	383	24	0
I.	<i>Материални активи</i>	2	1	0	0	0	0
	<i>Съоръжения и др.</i>	2	1	0	0	0	0
II.	<i>Нематериални активи</i>	2	1	1	0	0	0
III.	<i>Дългосрочни финансови активи</i>	551	479	467	383	24	0
Б.	Краткотрайни активи	1 969	1 468	1 294	1 287	1 397	1 262
I.	<i>Материални запаси</i>	0	0	0	0	0	0
II.	<i>Вземания в т.ч.</i>	1936	1455	1284	1259	1383	1262
	<i>Над 1 година</i>	647	659	1241	1243	1265	1261
III.	<i>Парични средства</i>	24	13	10	28	14	0
В.	Разходи за бъдещи периоди	9	2	0	0	0	0
	ОБЩА СУМА НА АКТИВИТЕ	2 524	1 951	1 762	1 670	1 421	1 262

Установено е, че вземанията на дружеството към 31.12.2023 г. са към следните контрагенти:

Сметка	Контрагент	Услуга	Падеж	Сума лв.
411	Национална лотария ООД	Одитни услуги	8.09.2022 г.	6 840.00
411	Про Лего АД	Одитни услуги	18.04.2021 г.	2 875.07
411	Рейа 14 АД	Одитни услуги	28.07.2019 г.	420.00
411	Финанс лизинг ЕАД /в несъстоятелност/	Одитни услуги	13.02.2019 г.	4 693.99
252	Обезценка на вземания			- 4 693.99
225	Ай Ди Ем Консулт ЕООД	Предоставен заем и цесия	2016 г.	199 808.00
225	Биекс Одитинг ЕООД	Предоставен заем	2015 г.	1 050 594.61
225	Би Експерт ООД	Предоставен заем	2015 г.	2 800.00
ОБЩО:				1 263 337.68

Обобщените данни от заключението на ССЕ и ГФО за периода 2019 – 2022 г. за приходите, разходите и финансовия резултат от дейността на молителя за съответната година са следните:

хил. лв.

Обяснение	2023 г.	2022 г.	2021 г.	2020 г.	2019 г.	2018 г.
1. Приходи от обичайната дейност	0	22	40	210	502	817
2. Разходи за обичайната дейност	142	110	191	317	888	767
3. Счетоводна печалба (загуба)	(142)	(88)	(151)	(107)	(386)	50
4. Балансова печалба (загуба)	(142)	(88)	051	(107)	(386)	48

Установено е, че през 2023 г. ответникът не е извършвал търговска дейност, в резултат на което не е отчело приходи. В експертизата е изследван и входящия и изходящ паричен поток за периода 2018 – 2023 г. За периода 2019 – 2023 г. няма публикуван отчет за паричните потоци. За 2018 г. е публикуван такъв, като паричните постъпления възлизат на 845 хил. лв., а плащанията са общо 889 хил. лв., т.е. нетният паричен поток е минус 44 хил. лв. Установено е, че последното плащане от банковата сметка на дружеството за погасяване на негови задължения е извършено на 28.07.2019 г. към „Х. и Ко“ ЕАД в размер на 2 000 лв. по договор за заем. През 2023 г. са установени няколко плащания за погасяване на задължения на дружеството, но от банкова сметка на управителя И. Д.. Установено е, че към 30.06.2023 г. и към 31.12.2023 г. дружеството не е имало налични парични средства, като няма и функциониращи незапориращи банкови сметки за осъществяване на платежен процес.

Въз основа на данните по ГФО в заключението е извършен финансов анализ на дейността на молителя по следните показатели:

1) за платежоспособност в краткосрочен план, включващи: 1.1) коефициент на обща ликвидност – съотношението на краткотрайните активи към краткосрочните задължения, 1.2) коефициент на бърза ликвидност – съотношение на сбора от краткосрочните вземания, краткосрочните инвестиции и паричните средства към краткосрочните задължения /коефициентът показва способността на предприятието за покриване на задълженията с наличните средноликвидни активи/, 1.3) коефициент на незабавна ликвидност – съотношение между сбора от краткосрочните инвестиции и паричните средства към текущите задължения (коефициентът показва способността за покриване на задълженията с високоликвидни активи), и 1.4) коефициент на абсолютна ликвидност — съотношение на паричните средства към текущите задължения;

2) за платежоспособност в дългосрочен план, включващи: 2.1) показатели за финансова автономност, изразяващи степента на независимост от кредиторите и способност за посрещане на всички задължения в дългосрочен план: 2.1.1) коефициент на финансова автономност, и 2.1.2) коефициент на задлъжнялост.

На база обобщените **счетоводни данни** показателите са следните:

№	Коефициенти	31.12. 2018 г.	31.12. 2019 г.	31.12. 2020 г.	31.12. 2021 г.	31.12. 2022 г.	31.12. 2023 г.	Препоръчителни граници
1.	Обща ликвидност	0,9662	0,561	0,036	0,0287	0,0845	0,0007	от 1 до 3
2.	Бърза ликвидност	0,9662	0,561	0,036	0,0287	0,0845	0,0007	от 0,6 до 0,7
3.	Незабавна ликвидност	0,018	0,009	0,0068	0,0183	0,0102	0	от 0,3 до 0,4
4.	Абсолютна ликвидност	0,018	0,009	0,0068	0,0183	0,0102	0	минимум 0,2
5.	Финансова автономност	0,4483	0,2539	0,1954	0,0887	0,0350	- 0,0693	минимум 0,5
6.	Задлъжнялост	2,2305	3,9392	5,1181	11,2794	28,6042	- 14,425	максимум 3,00

Финансовите показатели са изчислени и в алтернативен вариант – при изключване от актива на баланса на вземания към трети лица, в който случай коефициентите са следните:

№	Коефициенти	31.12. 2018 г.	31.12. 2019 г.	31.12. 2020 г.	31.12. 2021 г.	31.12. 2022 г.	31.12. 2023 г.	Препоръчителни граници
1.	Обща ликвидност	0,018	0,009	0,0068	0,0183	0,0102	0	от 1 до 3
2.	Бърза ликвидност	0,018	0,009	0,0068	0,0183	0,0102	0	от 0,6 до 0,7
3.	Незабавна ликвидност	0,018	0,009	0,0068	0,0183	0,0102	0	от 0,3 до 0,4
4.	Абсолютна ликвидност	0,018	0,009	0,0068	0,0183	0,0102	0	минимум 0,2

Въззивният съд в изпълнение на правомощията си по чл. 621а, ал. 1, т. 2 ТЗ извърши служебни справки в партидите в ТР на дружествата – длъжници на молителя, според представения списък и заключението на ССЕ, като се установи следното:

- 1) Длъжникът „Национална лотария“ ООД, преобразувано на 5.05.2016 г. в „Национална

лотария“ АД, е с обявена на 28.01.2021 г. молба по чл. 626 ТЗ за откриване на производство по несъстоятелност, като същата е отхвърлена с влязло в сила решение от 7.07.2021 г. по т.д. № 164/2021 г. на СГС. Последният обявен ГФО е за 2019 г. През 2022 г. е заявен на 30.09.2022 г. за обявяване ГФО за 2021 г., според който дружеството не е развивало търговска дейност през тази година и не е имало парични постъпления, като притежава активи на обща балансова стойност от 21 813 хил. лв. към 31.12.2021 г. Със заявление от 30.09.2023 г. е заявен за обявяване ГФО за 2022 г., но към заявлението не е приложен самият ГФО, а единствено декларация по чл. 62а, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2007 г. за водене, съхраняване и достъпа до ТРРЮЛНЦ.

2) Длъжникът „Про Лего“ АД е обявявал редовно ГФО за периода 2007 – 2022 г. Обявеният на 20.09.2023 г. ГФО за 2022 г. дружеството е с активи на балансова стойност 509 хил. лв., като други данни за дейността му не се съдържат в отчета.

3) За длъжникът „Рейа 14“ АД, регистриран на 27.02.2014 г., липсват обявени ГФО, като по заявленията за обявяване такива през 2016 г. и 2018 г. са постановени откази. На 30.09.2021 г. е заявен за обявяване ГФО за 2020 г., от който е видно, че дружеството е имало дейност през тази година с генерирани приходи в размер на 146 хил. лв. На 30.09.2022 г. е заявен за обявяване ГФО за 2021 г., според който дружеството е генерирало приходи през тази година в размер на 136 хил. лв.

4) Длъжникът „Финанс Лизинг“ ЕАД е в открито производство по несъстоятелност с решение от 17.06.2020 г. по т.д. № 2706/2019 г. на СГС, с обявена несъстоятелност с решение от 22.03.2021 г. От обявените списъци на приети и неприети вземания е видно, че вземания на молителя „ИсаОдит“ ООД въобще не са били предявени.

5) Длъжникът „Ай Ди Ем Консулт“ ЕООД, който се явява и частичен правопреемник на молителя по вписаното на 16.10.2014 г. прехвърляне на част от търговското предприятие, е обявявал редовно ГФО за периода 2007 – 2016 г. Последният заявен на 26.06.2017 г. и обявен на 29.06.2020 г. ГФО е за 2016 г., в който дружеството е отчетло приходи от дейността си в размер на 183 хил. лв., а общо активите са на балансова стойност 1 748 хил. лв., от които краткотрайните активи са на стойност 569 хил. лв., а дълготрайните – 1 178 хил. лв.

6) Длъжникът „Биекс Одитинг“ ЕООД е с едноличен собственик на капитала предходното дружество – „Ай Ди Ем Консулт“ ЕООД. Обявени са ГФО за периода 2008 – 2016 г. Според обявеният на 5.06.2019 г. ГФО за 2016 г. приходите от дейността за годината са в размер на 87 хил. лв., а общо активите са на балансова стойност 443 хил. лв., от които краткотрайните активи са на стойност 341 хил. лв., а дълготрайните – 102 хил. лв. Със заявление от 29.03.2023 г. е заявена за обявяване декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 ЗСч за липсата на дейност през 2022 г.

7) За длъжника „Би Експерт“ ООД не се установиха вписвания в ТР.

Други доказателства не са ангажирани.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срока по чл. 613а, ал. 1 ТЗ /макар решението на СГС да не е било обявено в ТР, но считано от връчване на съобщението на молителя/ и е допустима. Разгледана по същество е **основателна**.

По молбата по чл. 625 ТЗ

Предмет на разглеждане е молба за откриване на производство по несъстоятелност поради неплатежоспособност.

По действащото българско право производство по несъстоятелност може да се открие: **1)** спрямо определени лица, **2)** по искане на определени лица, и **3)** при наличие на определени материалноправни основания.

1. Лицата, спрямо които може да се открие производство по несъстоятелност, са: **1)** търговците по смисъла на чл. 1 ТЗ, с изключение на публичните предприятия, упражняващи държавен монопол или създадени с особен закон – чл. 607а, ал. 1 и чл. 612, ал. 1 ТЗ, **2)** неограничено отговорните съдружници в търговско дружество, спрямо което е открито производство по несъстоятелност, включително починали и/или заличени в търговския регистър – чл. 610 и чл. 611, ал. 2 ТЗ, **3)** починал или заличен едноличен търговец – чл. 611, ал. 1 ТЗ, **4)** лице, което прикрива търговска дейност чрез неплатежоспособен длъжник – чл. 609 ТЗ, **5)** съдружения и фондации – чл. 14, ал. 4 ЗЮЛНЦ.

В конкретния случай молителят попада в първата категория лица предвид качеството му на търговско дружество.

2. Лицата, по искане на които може да се открие производство по несъстоятелност, са: **1)** длъжникът, **2)** кредитор, притежаващ изискуемо парично вземане по чл. 608, ал. 1, т. 1 ТЗ – породено от или отнасящо се до търговска сделка, включително нейната действителност, изпълнение, неизпълнение, прекратяване, унищожаване и разваляне, или последиците от прекратяването ѝ, **3)** Националната агенция по приходите за изискуемите парични вземания по чл. 608, ал. 1, т. 2 и 3 ТЗ – публичноправно задължение към държавата или общините, свързано с търговската дейност на длъжника, или частно държавно вземане, или **4)** Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ за изискуемите вземания по чл. 608, ал. 1, т. 4 ТЗ – задължения за изплащане на трудови възнаграждения към най-малко една трета от работниците и служителите, които не са изпълнени повече от два месеца

Молителят в качеството си на длъжник е поискал откриване на производство по несъстоятелност спрямо себе си, което е достатъчно за обосноваване на активната му материалноправна легитимация.

3. Съгласно чл. 607а ТЗ материалноправни основания за откриване на производство по несъстоятелност са следните имуществени състояния на длъжника: **1)** неплатежоспособност – общото основание, приложимо спрямо всички видове длъжници, и **2)** свръхзадълженост – специално основание, приложимо спрямо капиталовите търговски дружества по смисъла на чл. 64, ал. 3 ТЗ /ООД, АД или КДА/. Предвид диспозитивното начало в гражданския процес

предметът на дължимата от съда защита следва да се ограничи до това от посочените основания, които са изтъкнати в молбата по чл. 625 ТЗ. В конкретния случай молителят се е позовал само на наличието на неплатежоспособност – видно и от уточнителната молба от 19.01.2024 г.

Според чл. 608, ал. 1 ТЗ неплатежоспособен е търговец, който не е в състояние да изпълни **изискуемо: 1)** парично задължение, породено от или отнасящо се до търговска сделка, **2)** публичноправно задължение на държавата или общините, свързано с търговската му дейност, **3)** задължение по частно държавно вземане, или **4)** задължение за изплащане на трудови възнаграждения към най-малко една трета от работниците и служителите, което не е изпълнено повече от два месеца. Посочената разпоредба не е единствената относима към понятието „неплатежоспособност“, а елементите му са очертани и в чл. 631 ТЗ, според който молбата се отхвърля, когато се установи, че затрудненията на длъжника са временни или че той разполага с имущество, достатъчно за покриване на задълженията, без опасност за интересите на кредиторите. Систематичното тълкуване на двете разпоредби са дали основание на правната теория^[1] и съдебната практика^[2] да приемат, че неплатежоспособността е обективно съществуващо имуществено състояние на длъжника, характеризиращо се с *трайна невъзможност на същия да изпълни посочено в чл. 608, ал. 1 ТЗ изискуемо парично задължение чрез наличните си парични и други реално ликвидни активи*. По традиция невъзможността се определя като обективна, но по същество тя е субективна, каквато е всяка невъзможност за изпълнение на паричен дълг предвид чл. 81, ал. 2 ЗЗД /обективно е икономическото състояние на длъжника, а не невъзможността му да плати/. Обективната невъзможност за изпълнение предполага изпълнението да не е възможно нито от длъжника, нито от трето лице, поради възникнало външно събитие /случайно събитие или непреодолима сила/ и то би довело до освобождаване на длъжника от задължението му спрямо кредитора /чл. 89 ЗЗД/, което при паричните задължения по дефиниция е изключено, тъй като пари в оборота обективно винаги има. Обстоятелството, че длъжникът не разполага с необходимите парични средства и достатъчно ликвидно имущество е пример за субективна невъзможност за изпълнение /по смисъла на общото облигационно право/, което именно е и причината същият да продължи да отговаря спрямо кредитора за неплащането, а това обуславя и възможността спрямо него да се проведе принудително изпълнение, форма на което и е производството по несъстоятелност^[3].

Длъжникът е стопански способен да изпълни **изискуемите си парични задължения** тогава, когато е в състояние да осигури **парични средства за пълното** им заплащане. В подобно икономическо състояние той се намира или ако разполага с налични парични средства или ако разполага с такива непарични активи, които могат **в кратък срок** да се преобразуват в парични средства, *достатъчни да покрият всички изискуеми задължения*. Следователно, само по себе си притежанието на имуществени активи от всякакъв характер, дори на стойност надхвърляща размера на изискуемите парични задължения, не е достатъчно да обуслови извод за платежоспособност на длъжника. Релевантно е единствено

притежанието на парични средства или на *реално ликвидни* от икономическа гледна точка активи – такива, които могат да се преобразуват *за кратък период от време* в парични средства на цена, близка до справедливата пазарна стойност[4]. По правило тези ликвидни активи следва да са такива, че тяхното преобразуване /осребряване/ да не води до нарушаване на статута на длъжника като действащо предприятие, т.е. до преустановяване на търговската му дейност, което пък би нарушило интересите на кредиторите с още неизискуеми вземания. Поради това е прието, че по принцип релевантни за платежоспособността на длъжника са само активите, които счетоводно се класифицират като *краткотрайни /текущи/*. Те от своя страна се подразделят на четири групи – *материални запаси /суровини и материали, незавършено производство, стоки и готова продукция, предоставени аванси/, краткосрочни вземания /с падеж до 1 година/, краткосрочни инвестиции /акции, облигации, дялове и др. подобни, закупени със спекулативна цел – т.е. за препродажба/ и парични средства /в брой или по банкови сметки/*. Краткотрайните активи на предприятието, за разлика от дълготрайните активи, които се използват за повече от един отчетен период /1 година/, участват *еднократно* в стопанския процес, при което за длъжника са налице текущи постъпления, които именно са източник на средствата за погасяване на краткосрочните, съответно текущите, задължения при едно действащо предприятие. Същевременно, формалното счетоводно класифициране на даден актив като краткотраен не е достатъчно за годността му да служи за обосноваване на платежоспособността на длъжника. Това е така, защото в редица случаи начинът на осчетоводяване на един актив като краткотраен или дълготраен е въпрос на счетоводната политика на предприятието и защото самото осчетоводяване не всякога отразява реалността /счетоводните регистри са частни документи на самия длъжник, който има интерес да включва в тях само изгодни за себе си обстоятелства/. Ето защо независимо от счетоводното класифициране на даден актив като краткотраен, същият е от значение за платежоспособността на длъжника единствено ако *реално съществува и ако е реално ликвиден /продаваем, събираем/* в обозрим кратък срок. Съответно – длъжникът е неплатежоспособен ако не притежава подобни краткотрайни и реално ликвидни активи, достатъчни да покрият всичките му изискуеми парични задължения от вида на чл. 608, ал. 1 ТЗ. Понятието за неплатежоспособност по чл. 608, ал. 1 ТЗ е правно, а не счетоводно, което налага при преценката за наличието ѝ да се изследват правните елементи от неговия фактически състав, а част от тях е реалната имуществена неспособност за генериране на парични средства за покриване на изискуемите парични задължения, преценена въз основа на действително /а не само счетоводно/ ликвидните активи на длъжника.

За да бъде открито производство по несъстоятелност е необходимо състоянието на неплатежоспособност да е налице към момента на последните устни състезания по делото[5]. В практически аспект това предполага следната поредност на изследване: **1)** дали към датата на последните устни състезания длъжникът разполага с реално ликвидни активи, достатъчни да покрият всичките му установени изискуеми парични задължения, и **2)** при отрицателен отговор – дали затрудненията му не са временни по смисъла на чл. 631 ТЗ. При втория етап на изследване подлежи трайния характер на състоянието на длъжника, което по

необходимост предполага извършване на цялостен финансово-икономически анализ на дейността на длъжника в достатъчно продължителен период назад. Този анализ следва да се извърши въз основа на събраните по делото доказателства, като законът не изисква доказването да е с определен вид доказателствени средства, поради което са допустими всички такива по ГПК. По-специално, изслушването на съдебно-счетоводна експертиза не е необходимо условие за установяване на неплатежоспособността, макар че без съмнение такава би била от полза. Неплатежоспособност обаче може да се установява и с други доказателства, което законът го допуска. При така очертания план на проверка въззивният съд намира следното:

От събраните по делото и описани по-горе доказателства се установява, че към 31.12.2023 г. изискуемите /т.е. текущи/ задължения на молителя са в общ размер на **1 123 052,39 хил. лв.**, от които: **1)** 111 154,81 лв. – публични задължения, и **2)** 1 011 897,58 лв. – частни задължения. Същевременно, според приетото заключение на ССЕ и счетоводните баланси, молителят притежава към същата дата само краткотрайни активи на стойност 1 263 хил. лв., включващи само вземания към трети лица в общ размер на **1 263 337,68 лв.** Вземанията обаче са реално ликвиден актив само ако са събираеми.

Декларираните най-големи длъжници на молителя са дружествата „Ай Ди Ем Консулт“ ЕООД по предоставен заем и цесия с размер на вземането 199 808 лв. с падеж през 2016 г. и „Биекс Одитинг“ ЕООД по предоставен заем с размер на вземането 1 050 594,61 лв. с падеж през 2015 г. Заявеното в заседанието на 19.02.2024 г. от процесуалния представител на молителя, че тези вземания са погасени по давност, не е достатъчно, за да се приеме тяхната несъбираемост, тъй като не е доказано, че длъжниците по тези вземания са направили възражения за давност, което иначе не би могло да се вземе предвид /чл. 120 ЗЗД/. Извод обаче за несъбираемост може да се извлече на база вписванията и обявените ГФО по партидите на тези дружества. Както бе посочено по-горе, „Биекс Одитинг“ ЕООД е с последно обявен ГФО за 2016 г., а за 2022 г. е декларирал по реда на чл. 38, ал. 9, т. 2 ЗСч липсата на дейност през 2022 г. Според ГФО за 2016 г. същият притежава активи на обща балансова стойност от 443 хил. лв. /текущи и дълготрайни/, което е значително под стойността на задължението към молителя. Тези обстоятелства в съвкупност обуславят извод за несъбираемост на вземането. Тъй като това вземане е в най-голям размер /1 050 594,61 лв./, то без него останалите вземания на молителя са значително под стойността на задълженията му, дори и да са събираеми. Налице са обаче данни за несъбираемост и на други вземания.

Длъжникът „Ай Ди Ем Консулт“ ЕООД е с прекратена дейност, което е видно от това, че последният обявен и заявен ГФО е за 2016 г. Отчетените към 31.12.2016 г. активи на същия, макар и да надхвърлят размера на дълга му към молителя /199 808 лв./, няма данни да съществуват към днешна дата, като липсата на дейност от дълги години по-скоро води до извод за обратното.

Извод за несъбираемост на вземането към „Финанс Лизинг“ ЕАД следва от обстоятелството, че дружеството е обявено в несъстоятелност, а молителят въобще не си е

предявил вземането.

Останалите дружества – длъжници са без значение, тъй като вземанията към тях са в малки размери и далеч не стигат за покриване на задълженията на молителя, които са в общ размер на 1 123 052,39 лв.

Следователно, към днешна дата не е установено наличие на реално ликвидно и събираемо имущество на молителя, достатъчно за покриване на задълженията му.

Констатираната настояща неспособност на молителя да погаси изискуемите си парични задължения не е достатъчна, за да се приеме, че същият е неплатежоспособен по смисъла на чл. 608, ал. 1 ТЗ. Необходимо е да се установи и, че това състояние има *траен характер*, което налага и отговор на втория подвъпрос – дали затрудненията му не са временни по смисъла на чл. 631 ТЗ. Този въпрос обаче има смисъл да се поставя само, ако молителят продължава да развива търговската си дейност. Само при наличие на такава затрудненията хипотетично биха могли да бъдат временни. Ако дейността е преустановена, то очевидно молителят не би могъл да придобие активи, чрез които да изплати задълженията си. От приетото заключение на ССЕ се установява, че молителят не е развивал дейност през цялата 2023 г., което обуславя и невъзможността му да генерира бъдещи приходи, с които да погаси изискуемите си задължения. При тези данни е очевидно, че затрудненията на длъжника не са временни, а трайни, както и, че той не разполага с ликвидно имущество, достатъчно за покриване на задълженията. Настоящата икономическа пасивност на молителя не би му позволила да погаси установените му изискуеми парични задължения. Следователно понастоящем молителят е в състояние на трайна невъзможност за изпълнение на паричните си задължения чрез наличните си краткотрайни и реално ликвидни активи. Ето защо налице е установено състояние на неплатежоспособност по смисъла на чл. 608, ал. 1 ТЗ, което изисква съдът да определи началната дата на това състояние.

4. Началната дата е най-ранната, установена по делото дата, към която са налице всички елементи от фактическия състав на неплатежоспособността. Тя се определя според най-ранния падеж на изискуемо непогасено парично задължение, при условие, че към този момент са налице и останалите предпоставки на чл. 608, ал. 1 ТЗ с оглед общото икономическо състояние на длъжника [6]. В случая тази най-ранна дата е **31.12.2021 г.**, към който момент е установено както наличието на изискуеми непогасени парични задължения, така и недостатъчност на реално ликвидните краткотрайни активи на молителя. От тази година се отчита е драстичен спад в приходите на дружеството, което е индичия за значително намаляваща дейност.

При това положение и предвид новосъбраните във въззивното производство доказателства молбата за откриване на производство по несъстоятелност е основателна поради неплатежоспособност на молителя с начална дата – 31.12.2021 г.

С оглед на изложеното обжалваното решение следва да се отмени, като спрямо молителя се открие производство по несъстоятелност при условията на чл. 630, ал. 1 ТЗ. Съдът не е давал и указания по реда на чл. 629б ТЗ, без които прилагането на чл. 632, ал. 1 ТЗ би било

незаконносъобразно. Ако в хода на производството се установи, че в наличното имущество на длъжника липсват достатъчно налични парични средства за покриване на разносните по несъстоятелността, то първоинстанционният съд следва сам да приложи последиците на чл. 632, ал. 1 – 4 ТЗ – така ал. 5 на чл. 632 ТЗ.

Следва да бъде назначен временен синдик от утвърдения регистър на синдиците на Министерство на правосъдието, действащ в района на седалището на молителя. В правомощията на администриращият производството първоинстанционен съд по несъстоятелността е да определи друг временен синдик, вкл. при липса на встъпване.

Съобразно чл. 24, ал. 2 от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по ГПК, молителят следва да бъде осъден да заплати дължимите държавни такси за първоинстанционното производство /250 лв./ и за въззивното производство /125 лв./, които такси следва да се съберат от масата на несъстоятелността при разпределение на имуществото.

Така мотивиран Софийският апелативен съд,

[1] вж. В. Попова, Коментар на ТЗ – част IV, изд. 1996 г., стр. 65 – 83; В. Таджер, Несъстоятелност по ТЗ, изд. 1996 г., стр. 47 – 50; Г. Стефанов, Търговска несъстоятелност, изд. 2011 г., стр. 61 – 75; С. Стефанов в „Актуални въпроси на производството по несъстоятелност“, изд. 2015 г., стр. 42 – 67; Г. Григоров, Несъстоятелност, изд. 2017 г., стр. 172 – 191.

[2] вж. решение № 64/23.03.2010 г. по т.д. № 959/2009 г. на ВКС, II т.о.; решение № 115/25.06.2010 г. по т.д. № 169/2010 г. на ВКС, II т.о.; решение № 90/20.07.2012 г. по т.д. № 115/2011 г. на ВКС, I т.о.; решение № 118/9.08.2013 г. по т.д. № 1042/2012 г. на ВКС, I т.о.; решение № 54/8.09.2014 г. по т.д. № 3035/2013 г. на ВКС, II т.о.; решение № 201/11.12.2014 г. по т.д. № 659/2014 г. на ВКС, I т.о., решение № 71/30.04.2015 г. по т.д. № 4254/2013 г. на ВКС, I т.о., и др.

[3] така В. Попова, Коментар на ТЗ – част IV, изд. 1996 г., стр. 81.

[4] така решение № 71/30.04.2015 г. по т.д. № 4254/2013 г. на ВКС, I т.о.

[5] така решение № 54/8.09.2014 г. по т.д. № 3035/2013 г., решение № 216/29.11.2016 г. по т.д. № 448/2016 г. на ВКС, II т.о. и др.

[6] така решение № 787/15.12.2011 г. по т.д. № 1119/2011 г. на ВКС, II т.о.; решение № 90/20.07.2012 г. по т.д. № 1152/2011 г. на ВКС, I т.о. и др.

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решението от 21.11.2023 г. по т.д. № 1398/2023 г. на Софийския градски съд, VI-15 състав, и вместо това постановява:

ОБЯВЯВА на осн. чл. 630, ал. 1 от ТЗ неплатежоспособността на „ИсаОдит“ ООД с ЕИК – 121846175, със седалище и адрес на управление – гр. София, бул. „Княз Дондуков“ № 22, вх. Б, ет. 3, ап. 10.

ОПРЕДЕЛЯ началната дата на неплатежоспособността – 31.12.2021 г.

ОТКРИВА производство по несъстоятелност на „ИсаОдит“ ООД с ЕИК – 121846175.

НАЗНАЧАВА за временен синдик Р. П. Т., с адрес – гр. ***, ул. „***“ № 9, офис 6, тел. 02/98*****, електронна поща – ***, която да встъпи в длъжност в 2-седмичен срок от деня на обявяване на решението в търговския регистър, като в същия срок да представи писмено

съгласие и декларация по чл. 656, ал. 1 и 2 ТЗ.

ОПРЕДЕЛЯ месечно възнаграждение на временния синдик в размер на минималната работна заплата за страната за съответния период.

УКАЗВА на кредиторите, че срокът за предявяване на вземанията е 1 месец от обявяване в търговския регистър на решението за откриване на производство по несъстоятелност съгласно чл. 685, ал. 1 от ТЗ.

ОСЪЖДА „ИсаОдит“ ООД с ЕИК – 121846175, със седалище и адрес на управление – гр. София, бул. „Княз Дондуков“ № 22, вх. Б, ет. 3, ап. 10, **да заплати** по сметка на Софийския градски съд държавна такса в размер на 250 лв., а по сметка на Софийския апелативен съд – държавна такса в размер на 125 лв.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд при условията на чл. 280 ГПК в 14-дневен срок от обявяването му в търговския регистър.

Преписи от решението да бъдат изпратени незабавно на Агенцията по вписванията за обявяването му в търговския регистър и на Софийския градски съд за вписването му в книгата по чл. 634в ТЗ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____